

Předcházení vzniku odpadu ve Mšeně

Nelepší odpad je ten, který vůbec nevznikne.

Omezme množství odpadu ještě předtím, než se věc stane odpadem.

Mšeno ♥

Co může udělat každý z nás

✓ Nakupovat s rozmyslem

Vybrat trvanlivé, opravitelné výrobky a upřednostňovat výrobky s menším množstvím obalů.

✓ Používat opakovaně použitelné tašky, lahve, hrnky a nádoby na potraviny.

✓ Nevyhazovat funkční věci

Nabídnout je rodině, sousedům, charitě, vyměnit je nebo darovat.

✓ Opravovat

Opravovat oděvy, obuv, nábytek a drobné spotřebiče, pokud je oprava účelná.

✓ Předcházet plýtvání potravinami

Plánovat nákupy, správně potraviny skladovat a zužitkovat zbytky jídel.

✓ Dát přednost kvalitě

Při nákupu oblečení dát přednost kvalitním a dlouhodobě použitelným kusům. Zachovalé nepotřebné oděvy lze předat k dalšímu využití.

Malé kroky
mají velký
význam!

Domácí kompostování

Domácí kompostování omezuje množství biologického odpadu předávaného do obecního systému a zároveň poskytuje kompost využitelný na zahradě.

✓ Do kompostéru patří zejména:

rostlinné zbytky ze zahrady, listí, tráva, ovoce a zelenina.

✓ Kompost je vhodné průběžně promíchávat a nepřidávat materiály, které by mohly způsobovat zápach nebo lákat škůdce.

Opětovné použití a darování

Věc, kterou lze dále bezpečně používat k původnímu účelu, nemusí být odpadem. Před vyřazením proto zvažte, zda ji nelze:

- ✓ opravit,
- ✓ darovat,
- ✓ vyměnit,
- ✓ prodat v bazaru,
- ✓ předat charitativní organizaci.

Tento postup je vhodný zejména u oděvů, obuvi, knih, hraček, nábytku, sportovního vybavení a funkčních domácích potřeb.

Třídění není prevence, ale stále je důležité

Třídění papíru, plastů, skla, kovů, textilu, bioodpadu a jedlých olejů a tuků je správným způsobem nakládání s odpadem, který již vznikl.

Nelepší odpad je však ten, který vůbec nevznikne.

Přednost proto má omezení spotřeby, opětovné použití a oprava věcí.

Právní souvislost

Zákon o odpadech vymezuje předcházení vzniku odpadu jako opatření přijatá před tím, než se movitá věc stane odpadem. Zahrnuje zejména omezení množství odpadu, opětovné použití výrobků nebo jejich částí k původnímu účelu a prodloužení životnosti výrobků.

Užitečný odkaz

Doporučený odkaz na webové stránky MŽP předcházení

<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/odpadove-hospodarstvi-a-cirkularni-ekonomika/odpady/predchazeni-vzniku-odpadu>

Společně pro
čistě Mšeno ♥

Cesta jednotlivých komodit

Jak probíhá třídění, recyklace a další využití našeho odpadu

Správným tříděním odpadu dáváme surovinám nový život a šetříme přírodní zdroje. Podívejte se, jaká cesta čeká jednotlivé materiály od kontejneru až po finální zpracování.

Modrý kontejner — papír

- **Svoz a dotřídění:** Odvoz na dotřídňovací linku a pečlivé odstranění nečistot.
- **Zpracování:** Papírný materiál rozmělní na jednotlivá vlákna.
- **Výsledek:** Výroba nového recyklovaného papíru a obalů.

Žlutý / multikomoditní kontejner — plasty

- **Svoz a dotřídění:** Separace druhů plastů pomocí optických a ručních separátorů.
- **Recyklace:** Drcení, praní a výroba nového regranulátu u recyklátorů.
- **Energetické využití:** Nerecyklovatelné plasty směřují k energetickému zhodnocení.

Zelený / bílý kontejner — sklo

- **Svoz a úprava:** Drcení a důkladné odstranění kovů a keramických nečistot.
- **Sklárny:** Přímá příměs do nové tavby. Sklo lze recyklovat prakticky do nekonečna.

Šedý kontejner / sběrný dvůr — kovy

- **Svoz a separace:** Kovošrot / výkupna. Magnetická separace železa a Eddy-current separace hliníku.
- **Hutě:** Roztavení a výroba nových kovových produktů.

Svoz s plastem / nápojové kartony — nápojové kartony

- **Svoz a dotřídění:** Svoz (často společně s plastem) a rozdělení na dotřídňovací lince.
- **Zpracování:** Papírný rozdrůží a recyklují celulósová vlákna, případně dochází ke zpracování celého kompozitu.

Hnědý kontejner — biologický odpad

- **Cíl:** Biologicky rozložitelný odpad směřuje přímo do kompostárny ke zpracování na výživný kompost.

Zpětný odběr

Elektro, baterie, zářivky

Předání kolektivním systémům → demontáž → využití materiálů

Spotřebiče a další výrobky jsou předávány kolektivním systémům (např. ASEKOL, ELEKTROWIN), kde se využívají cenné kovy, plasty a další materiály.

Nebezpečný odpad

Odběr zpravidla poslední sobotu v měsíci

Sběr → specializované zařízení → bezpečné zpracování

Nebezpečné odpady se likvidují ve specializovaných zařízeních, například ve spalovnách nebezpečných odpadů nebo postupy chemické neutralizace.

Textil

Sběrné nádoby → třídící linka

Odebraný textil putuje k partnerským svozovým organizacím a firmám, které jej ručně třídí.

1. **Opětovné použití:** Čisté, zachovalé a funkční oblečení může být využito pro charitativní účely nebo v second-handech.
2. **Materiálové využití:** Poškozený textil se zpracovává na čisticí hadry, textilní vlákna, izolační materiály, netkané textilie nebo výplně.

Co se děje se zbylým (nevyužitelným) odpadem?

Materiál, který nelze na dotřídňovacích linkách oddělit a recyklovat, končí na skládkách nebo moderních zařízeních na využití odpadu (ZEVO / zateplené spalovny), kde slouží jako cenné energetické zdroje pro výrobu tepla a elektřiny.

Nakládání s azbestem dle pokynů MŽP viz níže.

SPOLEČNÉ STANOVISKO

Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva životního prostředí

k problematice azbestu ve vztahu k údržbě dokončené stavby

Údržbou dokončené stavby se v zákoně č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), rozumí udržovací práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stavebně technický stav stavby tak, aby se co nejvíce snížilo nebezpečí výskytu závady nebo havárie stavby a nedocházelo ke znehodnocení stavby.

Podle § 247 odst. 1 stavebního zákona je možné stavbu, která podléhá povolení nebo obsahuje azbest, odstranit pouze na základě povolení odstranění stavby.

Udržovací práce, které nejsou záměrem EIA a jejichž provedení nemůže negativně ovlivnit zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu, vzhled stavby, životní prostředí nebo bezpečnost při užívání a nejde-li o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou, jsou z pohledu stavebního zákona zařazeny mezi drobné stavby dle odst. 1 písm. d) přílohy č. 1 stavebního zákona, které v souladu s § 171 stavebního zákona nevyžadují povolení záměru.

Pojem „provedení“ se v případě znění odst. 1 písm. d) přílohy č. 1 stavebního zákona vztahuje k výsledku provedené údržby nikoli k vlastnímu průběhu provádění údržby a z tohoto pohledu by pak i údržba měla být hodnocena.

Pod pojmem údržby lze vnímat například nahrazování stavebního výrobku obsahujícího azbest (příkladem může být azbestová střešní krytina) za obdobný výrobek bez azbestu. Pokud při pouhé výměně v rámci udržovacích prací, které svým charakterem naplní znění odst. 1 písm. d) přílohy č. 1 stavebního zákona nedochází k odstraňování stavby, pak není vyžadováno ani povolení odstranění stavby dle § 247 odst. 1 stavebního zákona.

Stavby, zařízení a terénní úpravy musí být dle § 159 odst. 1 stavebního zákona prováděny a odstraňovány stavebním podnikatelem, který zabezpečí odborné vedení provádění nebo odstraňování stavby stavbyvedoucím, pokud není v § 159 odst. 2 a 3 stanoveno jinak.

Údržba stavby však není podle § 5 stavebního zákona považována za stavbu, zařízení ani terénní úpravu a povinnosti § 159 stavebního zákona se na ni tedy nevztahují. Z uvedeného

vyplývá, že údržba stavby může být prováděna svépomocí, bez zajištění stavbyvedoucího nebo stavebního dozoru. Přestože je možné údržbu stavby provádět svépomocí, nezbavuje to stavebníka, resp. zhotovitele, povinnosti dodržovat jiné právní předpisy.¹

V případě, že se nejedná o práci s ojedinělou krátkodobou expozicí azbestu podle vyhlášky č. 394/2006 Sb., přičemž při demontáži střešní krytiny, kdy dochází k narušení celistvosti materiálu, se nejedná o krátkodobou expozici, musí od 1. 1. 2026 fyzické nebo právnické osoby, které jsou zadavateli stavby nebo jejím zhotovitelem, popřípadě se na zhotovení podílejí (podle § 12 písm. d) zákona č. 309/2006 Sb.), ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví, že hodlají vykonávat práci s azbestem, a to nejméně 3 dny před jejím zahájením, a to v souladu s § 41 odst. 7 zákona č. 258/2000 Sb. Osoba samostatně výdělečně činná, zaměstnavatel, který je fyzickou osobou a sám též pracuje, spolupracující manžel nebo dítě osoby (jedná-li se o předchozí dvě osoby), další členové rodiny, kteří jsou zúčastněni na provozu rodinného závodu (podle § 12 písm. a) až c) a e) zákona č. 309/2006 Sb.) musí od 1. 1. 2026 dle § 41 zákona 258/2000 Sb. získat od orgánu ochrany veřejného zdraví povolení pro práci s azbestem, a to na základě hlášení prací s azbestem, které musí učinit nejméně 30 dnů před zahájením práce. Stejně povinnosti platí i pro zaměstnavatele.

Okamžikem vyjmutí ze stavby se stávají stavební výrobky obsahující azbest odpadem a nakládání s nimi musí být v souladu se zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech a jeho prováděcími předpisy. Za splnění povinnosti odpovídá původce odpadu, kterým je podle § 5 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb. ten, kdo fyzicky provádí odstranění střešní krytiny s obsahem azbestu, pokud z písemné smlouvy uzavřené mezi vlastníkem stavby a osobou provádějící stavbu nevyplývá, že je původcem odpadů vlastníkem stavby. Původce odpadu s výjimkou nepodnikající fyzické osoby má podle § 15 odst. 2 písm. a) zákona č. 541/2020 Sb. povinnost zařadit odpad podle druhu a kategorie. V případě převzetí odpadu od nepodnikající fyzické osoby zařazuje odpad podle druhu a kategorie provozovatel zařízení. Odpad s obsahem azbestu je vždy odpad kategorie nebezpečný, jelikož azbest je karcinogen 1. třídy.

Původce odpadu včetně nepodnikající fyzické osoby musí mít v souladu s § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 541/2020 Sb. zajištěno předání těchto odpadů do zařízení určeného pro nakládání s tímto odpadem. Podle § 85 zákona č. 541/2020 Sb. musí každý zajistit, aby při nakládání s odpadem obsahujícím azbest nebyla z odpadu do ovzduší uvolňována azbestová vlákna nebo

¹ Např. zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

azbestový prach, a aby nedošlo k rozlití kapalin obsahujících azbestová vlákna. Na tuto povinnost pak navazuje § 42 odst. 3 vyhlášky č. 273/2021 Sb., podle kterého musí být vybourané stavební a demoliční odpady obsahující azbest neprodleně po vzniku zabaleny do neprodyšných obalů nebo uloženy do utěsněných nádob či kontejnerů a označeny a předány do zařízení pro nakládání s odpady, které je určeno k jejich sběru nebo odstranění.

Odpady s obsahem azbestu může přebírat a dále s nimi nakládat pouze provozovatel zařízení určeného pro nakládání s tímto odpadem povoleného podle § 21 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb.

Kontrolu dodržování právních předpisů v oblasti nakládání s odpady obsahujícími azbest zajišťuje Česká inspekce životního prostředí, která by v dané lokalitě provedla příslušnou kontrolu, pokud by např. během odstraňování stavby, která obsahuje azbest, vzniklo podezření na nezákonné nakládání se vzniklými odpady. Rovněž má pak pravomoc ukládat pokuty a nápravná opatření.

V případě nepodnikajících fyzických osob (např. předání odpadů z odstranění azbestové střechy svépomocí) kontrolu dodržování předpisů v oblasti nakládání s odpady obsahujícími azbest vykonává obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Ing. Žanet Hadžić, CSc.

ředitelka odboru stavebního řádu
Ministerstvo pro místní rozvoj

Mgr. Matyáš Fošum

ředitel odboru ochrany veřejného zdraví
a zástupce hlavního hygienika ČR

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.

ředitel odboru cirkulární ekonomiky a odpadů
Ministerstvo životního prostředí